

ការឃើញថ្មីនៃផ្លូវស៊ុលសត្វសមុទ្រនៅតំបន់ភ្នំពីរ ខេត្តមណ្ឌលគិរី

ខេត្តមណ្ឌលគិរីស្ថិតនៅភូមិភាគឦសាននៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងជាតំបន់ដែលសំបូរដោយភ្នំ។ ធម្មជាតិមានការផ្លាស់ផ្លូវ និងប្រែប្រួល ដូចជាបន្ទុះភ្នំភ្លើង រលកយក្ស ព្យុះ ការបាក់ស្រុតនៃស្រទាប់ផែនដី ជីវិត សត្វ និងរុក្ខជាតិជាដើម។ សណ្ឋានដីប្រទេសកម្ពុជាមានរាងផតកណ្តាល មានជួរភ្នំក្រវាញ និងភ្នំដងវែក និងតំបន់ភ្នំនៅភូមិភាគឦសាននៅព័ទ្ធជុំវិញ។ តាមការសិក្សាភូមិវិទ្យាកន្លងមក គេថាប្រទេសកម្ពុជាធ្លាប់ជាសមុទ្រ ចំណុចនេះមានសិស្សជាច្រើនតែងតែមានចម្ងល់។

ឆ្នាំ២០១៩ ក្រុមការងារសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីផ្លូវស៊ុលសត្វនៅកម្ពុជា ដោយមាននាយកដ្ឋានតំបន់បេតិកភណ្ឌ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន ក្រសួងបរិស្ថាន សហការជាមួយមន្ទីរបរិស្ថានខេត្តមណ្ឌលគិរី និងអ្នកស្រាវជ្រាវសត្វមកពីសាកលវិទ្យាល័យមានជ័យ បានចុះសិក្សានៅតំបន់ភ្នំពីរ ភូមិសាស្ត្រស្រុកកោះញែក ក្នុងដែនជម្រកសត្វព្រៃ “ស្រែពក”។ លទ្ធផលឃើញថាភ្នំពីរ ជាស្ថានីយនៃផ្លូវស៊ុលសត្វសមុទ្រដែលលេចចេញមកនៅលើកូនភ្នំតូចៗ ផ្លូវស៊ុលមួយចំនួនកប់នៅក្នុងថ្ម និងមួយចំនួនកប់នៅក្នុងដី ព្រមទាំងសំណាកផ្លូវស៊ុលជាច្រើននៅរាយប៉ាយលើបរិវេណប្រមាណ៥០០ម៉ែត្រ។ សំណាកផ្លូវស៊ុលសត្វសមុទ្រដែលមានច្រើនជាងគេ គឺពពួកអាម៉ូនី (Ammonite) ព្រមទាំងមានពពួកលាសសមុទ្រ ខ្មៅ ផ្កាថ្មជាដើម។ អាម៉ូនីត ជាប្រភេទមួយនៅក្នុងក្រុមជាមួយពពួកមីក វាមានសំបកដូចខ្យង ក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ Sub Class Ammonoidea, Class Cephalopoda, Phylum Mollusca។^១ អាម៉ូនីតនៅភ្នំពីរមានប្រភេទផ្សេងៗគ្នាដែលមានទំហំដល់២០ស.ម។ តាមការប្រៀបធៀបផ្លូវស៊ុលអាម៉ូនីត យើងអាចយល់បានថាប្រភេទដែលយើងបានរកឃើញនេះ គឺស្ថិតនៅស័កទី២ (Mesozoic Era) ក្នុងសម័យជួរ៉ាស៊ិក (Jurassic Period) ១៩៩.៦-១៦១.២លានឆ្នាំ។ ពពួកអាម៉ូនីតបានដាច់ពូជនៅក្នុងសម័យត្រេតាស័រ (Cretaceous Period) ប្រមាណ៦៦លានឆ្នាំ

^១ <https://www.digitalatlasofancientlife.org/learn/cnidaria/anthozoa/scleractinia/>

អត្ថបទ៖ ការឃើញថ្មីនៃផ្លូវស៊ុលសត្វសមុទ្រនៅតំបន់ភ្នំពីរខេត្តមណ្ឌលគិរី

មុន^២ តាមរយៈឯកសារអាម៉ូនីតមានជាច្រើនប្រភេទ ហើយខ្លះមានទំហំជាងមួយម៉ែត្រ សម្រាប់ការសិក្សានេះ យើងពុំទាន់បានធ្វើការសិក្សាឱ្យស៊ីជម្រៅនៅឡើយទេ។ បើផ្អែក ទៅលើផែនទីភូគព្ភសាស្ត្រ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា តំបន់ភ្នំពីរ គឺស្ថិតនៅតំបន់ដែល មានលេខសំគាល់ T3-J2SS ស្ថិតនៅចុងសម័យទ្រីយ៉ាស៊ីក(២៥១-១៩៩.៦លានឆ្នាំ) និង ពាក់កណ្តាល ជួរវ៉ាស៊ីក (១៩៩.៦-១៦១.២លានឆ្នាំ)^៣ ភ្នំពីរមានកម្ពស់ជាង៣០០ម៉ែត្រ ធៀបនឹងទឹកសមុទ្រក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន។ បើសិនយើងគិតអំពីនិរុទ្ធិកសមុទ្រ វាពិបាកណាស់ ថាសមុទ្រអាចលិចដល់ខេត្តមណ្ឌលគិរី។ តាមការសិក្សាយើងឃើញថាភ្នំនេះ មានការដោល ឡើងនៅពេលណាមួយ ដោយមានស្នាកស្នាមថ្មដែលរុញឡើងបញ្ចិតធ្វើឱ្យស្រទាប់ក្រោម ដែលមានផ្លូវស៊ុលនោះផុសចេញមកខាងក្រៅ នេះអាចមានន័យនៅមុន៦៦លានឆ្នាំមុន ទីតាំងទាំងនេះអាចនៅជាសមុទ្រនៅឡើយ។

^២ Miles Kelly 2018: p.134.

^៣Geology Map of Cambodia 2010.

ពពួកអាម៉ូនីតប្រភេទទី១ ដែលរកឃើញភាគច្រើននៅភ្នំពិរ

ពពួកអាម៉ូនីត
(www.wikipedia.org)

ពពួកអាម៉ូនីតដែលមានទំហំធំជាងប្រភេទទី១ តែមិនសូវជួបប្រទះច្រើន

ពពួកលាស និងខ្យង

អត្ថបទដោយ៖ លោក លឹម វណ្ណច័ន្ទ

សកម្មភាពពេលចុះសិក្សាឆ្នាំ២០១៧

Khmer Civilization

ឯកសារយោង

Miles Kelly.
2018. "6000 Awesome Facts", P.134.

Geology Map of Cambodia.
2010. "General Department of Mineral Resource".